

Zuidlimburgs bosbeheer:

"Roomser dan de paus" of "met de Franse slag"?

F.S. VAN WESTREENEN en PH. BOSSENBROEK, p/a Staatsbosbeheer, Roermond.

Onlangs publiceerden EVERS & WESTHOFF in het maandblad een uitvoerig artikel over de Slanke zegge (Natuurhist. Maandbl. 76 (6/7) 1987, p. 120-130). Zij besloten tevens enkele beheersrichtlijnen te geven. Daarbij werd verwezen naar het beheer van loofbossen in (Noord) Frankrijk en een vermeende onkunde daaromtrent bij de Nederlandse bosbeheerders. En passant werd daarbij ook een zinsnede uit de reactie van VAN WESTREENEN & BOSSENBROEK (Natuurhist. Maandblad 76(2)1987) op het interessante hakhoutverhaal van DE KROON (Natuurhist. Maandbl. 75(10)1986) op nogal laatdunkende wijze betrokken.

Uitzicht nabij Vilt op de met bos bedekte zuidelijke Geuldalhellings ten westen van Valkenburg (naar een prentbriefkaart uit 1955; collectie B.G. Graatsma).

Nu is het van de Slanke zegge naar het bosbeheer in algemen zin wel een hele grote stap, zeker als men richting Frankrijk gaat. Ondergetekenden betreuren het dat op zo'n ongenueanceerde wijze een Franse situatie als voorbeeld wordt gesteld voor het Zuidlimburgse bosbeheer. Afgezien van de afwijkende milieu-omstandigheden en het schaalprobleem gaat men voorbij aan het vanoudsher daar gevoerde beheer en de voormalige Limburgse situatie (zoals reeds eerder is toegezegd zal een van ons te zijner tijd over dit laatste nog een verhaal publiceren). Overigens is het opmerkelijk dat EVERS en WESTHOFF hun Franse uitstapje verhullen door te wijzen op een taalprobleem en moeilijk toegankelijke of nauwelijks relevante literatuur. En dat terwijl de Franse bosbeheerders reeds in de eerste helft van de vorige eeuw erg veel op papier hebben gezet over hoe hun "taillis" en "taillis sous futaie" werd beheerd! Maar men kan of wil geen Frans lezen dus laten we ons richten op Zuid-Limburg.

Dat hakhout niet alleen een kwestie van hakken is blijkt o.a. uit het verhaal van DE KROON. Aanvullend hebben wij beweiding voorgesteld, niet als dé maar als een vorm van beheer die tot goede resultaten kan leiden. Met als reactie "het één doen, het ander niet laten" sluiten DE KROON & WILLEMS (Natuurhist. Maandblad. 76(2)1987) een dergelijk beheer niet uit. Als men goed geïnformeerd is over de regionale boshistorie kan het ook nauwelijks anders. De kleine versnipperde bosgebieden in Zuid-Limburg zijn altijd sterk (extern) beïnvloed en beweiding was één van de invloeden. Door dit te verontachtzamen en tegelijkertijd alleen te wijzen op het boek "Natuurbos in Nederland" (VAN DER LANS & POORTINGA, 1986)* ontstaat helaas een verwarring rond doelstellingen en hun achtergronden. Of we proberen aansluiting te vinden bij die processen die in het verleden geleid hebben tot een grote biologische rijkdom, of we stre-

* Het is raadzaam om eens de recensies van A. VAN MAAREN en J.G. DE MOLENAAR te lezen; zie Ned. Bosbouw tijdschrift 59(4)1987.

ven een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling na. In het laatste geval delen wij de mening dat de kleine Zuidlimburgse bossen daarvoor niet in aanmerking komen (we zouden in dat geval niet eens aan een hakhoutcultuur hoeven denken!).

Tot slot zij vermeld dat het artikel van DE KROON betrekking had op groten-deels het Eiken-Haagbeukenbos en niet op het Goudveil-Essenbos (zo ook ons eerdere commentaar). Met EVERS en WESTHOFF zijn ook wij van mening dat vochtige bostypen zoals het Goudveil-Essenbos zeker niet in aanmerking komen voor een bosbeweiding. Wij denken aan droge hellingen en plateaugedeelten. Inmiddels vragen we ons wel af of EVERS en WESTHOFF het geloof in welke vorm van bosbeweiding dan ook hebben opgezegd en alleen nog met de Franse slag wijzer worden. Wie weet mogen we van hun hand eveneens een bijdrage verwachten over het beheer van de Zuidlimburgse bossen. Zelfs een goede vergelijking met de Franse situatie zou daarbij zeer welkom zijn.